

Književnost

Cveta Stojanova: Zbegano gnezdo. Mohorjeva knjižnica 108. Založila Družba sv. Mohorja v Celju 1939.

Že več let se naša proza otresa liričnih štimung, ki so celo desetletje po vojski obvladovale skoraj vse slovensko slovstvo, in dobiva spet trezen pripovedni izraz, kot ga terja sodobna duhovnost. Je pa značilno pri tem procesu, da segajo tudi mladi pisatelji še vedno najrajši po tistih snoveh, ki imajo pri nas že kar neko staro pravico. Tako se je danes spet najmočneje razpisala kmečka povest, ki je po svoji vsebini sicer večkrat kočljivejša, kakor je bila pred vojsko, je pa zato po navadi tem bolj dognana v obliki. Zadnji čas smo doživeli celo poskuse biografskega, političnega in eksotičnega romana, ki pomenijo za naše razmere vsekakor zelo nov pripovedni koncept. Zaman pa se človek sprašuje, kako da naše meščanstvo po osemdesetih letih obstoja še zmeraj ni našlo svojega pesniškega oblikovalca. Tu se začenja kompleks bolečih vprašanj v kulturni tvornosti slovenskega meščanstva, ki predstavlja tudi sicer naš duhovno najsterilnejši sloj, problem, ki se ga menda vsa sociološka znanost ne upa lotiti. Ali res nikoli ne bomo dorasli umetniški obdelavi te delikatne snovi, ki ima n. pr. pri Francozih že svojo stoletno tradicijo?

Tudi tale povest nas je v tem pričakovanju nekoliko razočarala tako po motivu kot tudi obdelavi. Motiv, ki ga obdeluje, je znan, — te bolestne zablude, ki že dolgo razkrajajo duhovno skupnost meščanskih zakonov, so že nekoč v vseh mogočih odtenkih prikazovali naturalisti, — vendar pa ga je Stojanova skušala zajeti samostojno in ga izoblikovati z veliko etično